

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 389/2015-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], a [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpených advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. Ntt-V-1098/04 z 27. mája 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2013 doručená sťažnosť sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“, spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. Ntt-V-1098/04 z 27. mája 2004 na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností (ďalej len „napadnutý príkaz“).

Sťažovatelia uvádzajú, že s fotokópiou napadnutého príkazu sa sťažovateľ po prvýkrát oboznámil pri nahliadnutí do vyšetrovacieho spisu expozitúry Východ národnej protizločineckej jednotky národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru (ďalej len „NAKA“) ČVS: PPZ-62/NKA-PZ-VY-2012 dňa 3. septembra 2013. V napadnutom príkaze sa podľa sťažovateľov uvádza, že telefónna stanica [REDAKOVANÉ] je evidovaná na sťažovateľku, pričom jej užívateľom je sťažovateľ. Keďže išlo o utajovanú skutočnosť, nemal sťažovateľ umožnené vyhotoviť si fotokópiu napadnutého príkazu.

V odôvodnení napadnutého príkazu sa podľa sťažovateľov uvádza, že „... zo žiadosti vyplýva, že zabezpečenie nevyhnutných dôkazov by bolo iným spôsobom neúčinné alebo nemožné“. Iné argumenty v prospech nariadenia odpočúvania podľa sťažovateľov nie sú v odôvodnení napadnutého príkazu uvedené. Sťažovatelia navyše tvrdia, že fotokópia napadnutého príkazu, s ktorou sa sťažovateľ oboznámil 3. septembra 2013, nebola opatrená okrúhlou pečiatkou krajského súdu a nebola podpísaná sudcom, ktorý napadnutý príkaz vydal. V napadnutom príkaze sa podľa sťažovateľov nachádza len rámček obdĺžnikového tvaru a v ňom je strojom dopísané meno sudcu [REDAKOVANÉ].

Sťažovateľka sa o tom, že telefónna stanica, ktorá bola vedená na jej meno, bola odpočúvaná, mala dozvedieť od sťažovateľa až 20. septembra 2013 počas svojej návštevy u sťažovateľa v [REDACTED]. Sťažovateľ zdôrazňuje, že o tom, že predmetná telefónna stanica je odpočúvaná, mal vedomosť už od roku 2006, avšak až 3. septembra 2013 mu bolo umožnené oboznámiť sa s napadnutým príkazom.

Sťažovatelia namietajú, že napadnutým príkazom došlo k neprípustnému zásahu do nimi označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru. Namietajú v prvom rade to, že napadnutý príkaz nie je ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnený, a tiež to, že v ňom absentujú konkrétne informácie o tom, že v predchádzajúcom období sa ukázalo ako neúčinné, resp. nemožné zabezpečiť nevyhnutné dôkazy inými prostriedkami. Sťažovatelia formulujú výhrady aj proti tomu, že krajský súd nevykonával v predmetnej veci kontrolu trvania dôvodov odpočúvania, ako aj vo vzťahu k skutočnosti, že nemôžu zistiť, či bol napadnutý príkaz vydaný zákonným sudcom.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Ntt-V-1098/04 vydaním príkazu sp. zn. Ntt-V-1098/04 z 27. 05. 2004 na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností porušil právo sťažovateľky v 1. rade a právo sťažovateľa v 2. rade na ochranu súkromia podľa čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a čl. 22 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Ntt-V-1098/04 vydaním príkazu sp. zn. Ntt-V-1098/04 z 27. 05. 2004 na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností porušil právo sťažovateľky v 1. rade a právo sťažovateľa v 2. rade na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Ntt-V-1098/04 vydaním príkazu sp. zn. Ntt-V-1098/04 z 27. 05. 2004 na odpočúvanie a záznam telekomunikačných

činností porušil právo sťažovateľky v 1. rade a právo sťažovateľa v 2. rade nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. Príkaz Krajského súd v Bratislave sp. zn. Ntt-V-1098/04 z 27. 05. 2004 na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností sa zrušuje.

5. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke v 1. rade ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu vo výške 5 000 EUR, ktorú jej je povinný zaplatiť Krajský súd v Bratislave do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi v 2. rade ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu vo výške 5 000 EUR, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Bratislave do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy konania k rukám advokáta Mgr. Romana Tomana, PhD., so sídlom Rudnayovo námestie 1, Bratislava do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ sa tiež domáha, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorým ho „ihneď prepustí na slobodu“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 Skutkové zistenia ústavného súdu

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že 7. júna 2004 bolo vyšetrovateľom Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru boja proti organizovanej kriminalite - Východ pod ČVS: PPZ-38/BOK-V-I-2004 podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie za trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dosiaľ nestotožnená osoba s menom [REDAKOVANÉ] zorganizovala skupinu najmenej troch osôb, ktorá pôsobí od začiatku mesiaca február 2004 až dosiaľ na území Košického kraja, na účely získania finančných prostriedkov tým, že násilím, pod hrozbou použitia násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti rôzne osoby, aby tieto z neopodstatnených dôvodov alebo aj bez dôvodu im odvádzali rôzne finančné čiastky. V mesiaci február 2004 mal muž menom [REDAKOVANÉ] telefonicky kontaktovať [REDAKOVANÉ] s tým, že sa s ním chce rozprávať [REDAKOVANÉ] ktorý mu v reštaurácii [REDAKOVANÉ] vo [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ], navrhol, aby pre nich nelegálne prevážal z Ukrajiny na územie Slovenskej republiky cigarety vyrobené na Ukrajine, čo [REDAKOVANÉ] mal odmietnuť. Dňa 6. júna 2004 v poobedňajších hodinách mal za [REDAKOVANÉ] k jeho rodinnému domu v [REDAKOVANÉ] okres [REDAKOVANÉ] dôjsť muž menom [REDAKOVANÉ] a mal mu povedať, že musí [REDAKOVANÉ] zaplatiť do

24 hodín sumu 100 000 Sk ako pokutu za to, že nelegálne dovážal zo zahraničia na územie Slovenska cigarety ukrajinskej výroby, a ak pokutu nezaplatí, tak si to s ním vybaví inak, pritom ho jedenkrát mal pravou rukou udrieť do spánkovej časti hlavy, pričom ale [REDACTED] nespôsobil žiadne zranenie.

Ústavný súd ďalej zistil, že 10. júna 2004 vyšetrovateľ odboru Východ Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru vzniesol pod ČVS: PPZ-38/BOK-V-I-2004 obvinenie [REDACTED] za trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, ktorého sa mal dopustiť na mieste, v čase a spôsobom tak, ako to je uvedené v označenom uznesení. Následne vyšetrovateľ odboru Východ Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru ďalším uznesením z 10. júna 2014 vzniesol pod ČVS: PPZ-38/BOK-V-I-2004 obvinenie [REDACTED] za trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, ktorého sa mal dopustiť na mieste, v čase a spôsobom tak, ako to je uvedené v označenom uznesení. Uznesením z 28. decembra 2005 vyšetrovateľ odboru Východ Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru vzniesol pod ČVS: PPZ-38/BOK-V-I-2004 obvinenie sťažovateľovi za trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, ktorého sa mal dopustiť na mieste, v čase a spôsobom tak, ako to je uvedené v označenom uznesení.

V úradnom zázname, ktorý spísal vyšetrovateľ odboru Východ Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru (ďalej len „vyšetrovateľ“) dňa 26. októbra 2005 pod ČVS: PPZ-38/BOK-V-I-2004 (ďalej len „úradný záznam z 26. októbra 2005“), sa uvádza, že „na základe príkazu Krajského súdu v Bratislave pod číslom sp. zn. Ntt-V-1098/04 zo dňa 27. 05. 2004 vydaného podľa § 88 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku vykonávané odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky na mobilnej telefónnej stanici č.: [REDACTED] Odborom zvláštnych policajných činností Západ Úradu zvláštnych policajných činností Prezídia PZ na dobu od 27. 5. 2004 do 27. 11. 2004. Uvedenú mobilnú telefónnu stanicu v uvedenej dobe používal [REDACTED]“

██████████, ██████████, trv. bytom ██████████ ██████████
Majiteľom tejto telefónnej stanice je ██████████, ██████████, bytom ██████████
██████████.“.

Vyšetrovateľ uznesením z 13. marca 2007 podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku (*per analogiam*) s poukazom na § 18 ods. 1 Trestného poriadku trestnú vec vedenú pod ČVS: PPZ-38/BOK-V-I-2004 spojil na spoločné konanie s vecou vedenou pod ČVS: PPZ-21/BOK-V-I-2006. Následne ale samosudca Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, už uvedený skutok uznesením sp. zn. BB-3 T 22/2008 z 24. júla 2008 podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku ako časť obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v Bratislave sp. zn. VII/2 Gv 93/06-848 z 8. februára 2008 odmietol a vec vrátil prokurátorovi. Prokurátor potom predmetnú trestnú vec vrátil do prípravného konania vyšetrovateľovi, kde bola ďalej vedená pod ČVS: PPZ-42/BOK-V-2008. Po reorganizácii príslušných útvarov Policajného zboru bola predmetná vec od 1. decembra 2012 vedená na NAKA pod ČVS: PPZ-62/NKA-PZ-VY-2012. Uznesením vyšetrovateľa NAKA podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku (*per analogiam*) bola predmetná trestná vec vylúčená na samostatné konanie, ktoré je vedené na NAKA pod ČVS: PPZ-1016/NKA-PZ-VY-2013. Následne bolo uznesením vyšetrovateľa NAKA z 12. decembra 2013 podľa § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku trestné stíhanie prerušené z dôvodu, že pre neprítomnosť svedka ██████████ nie je možné vec náležite objasniť.

Ústavný súd ďalej zistil, že pátranie po ██████████ bolo 8. novembra 2014 odvolané, keďže svedok ██████████ bol zadržaný na území Venezuelskej republiky na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Špecializovaným trestným súdom v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, pod č. BB-3 T 3/2008. Svedok ██████████ je v súčasnosti umiestnený v ██████████, kde vykonáva trest odňatia slobody. Uznesením z 10. decembra 2014 vyšetrovateľ NAKA podľa § 228 ods. 5 Trestného poriadku rozhodol o pokračovaní trestného stíhania sťažovateľa s konštatovaním, že dôvod prerušenia pominul.

Trestná vec vedená NAKA pod ČVS: PPZ-62/NKA-PZ-VY-2012, v ktorej sťažovateľ nahliadol do vyšetrovacieho spisu 3. septembra 2013, je trestnou vecou, v ktorej mu bolo vznesené obvinenie 28. decembra 2005 vyšetrovateľom odboru Východ Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru pod ČVS: PPZ-38/BOK-V-I-2004 za trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. V súčasnosti je predmetná trestná vec vedená NAKA pod sp. zn. ČVS: PPZ-1016/NKA-PZ-VY-2013 a je v štádiu pred ukončením vyšetrovania.

II.2 Odmietnutie sťažnosti vo vzťahu k sťažovateľke

Vychádzajúc z uvedených zistení, ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľke poukazuje na obsah úradného záznamu z 26. októbra 2005, z ktorého vyplýva, že v dobe, počas ktorej prebiehalo na základe napadnutého príkazu odpočúvanie telefónnej stanice [REDAKOVANÉ], ju užíval sťažovateľ. Sťažovateľka v sťažnosti ani len netvrdí, že by označenú mobilnú telefónnu stanicu užívala ona. Z uvedeného teda zjavne vyplýva, že k porušeniu v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru sťažovateľky napadnutým príkazom nemohlo dôjsť. Ústavný súd preto sťažnosť v časti týkajúcej sa sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

II.3 Odmietnutie sťažnosti vo vzťahu k sťažovateľovi

Vo vzťahu k sťažovateľovi ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že sťažnosť smeruje proti postupu a rozhodnutiu orgánov činných v trestnom konaní vo fáze prípravného (trestného) konania, keď o odôvodnenosti, a teda zákonnosti a ústavnosti trestného stíhania sťažovateľa meritórne zatiaľ príslušný všeobecný súd vôbec nerozhodoval.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

Aplikujúc ustálenú judikatúru na vec sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že platná právna úprava trestného konania mu ako obvinenému umožňuje aj v ďalšom štádiu trestného konania (a po prípadnom podaní obžaloby aj ako obžalovanému) právne účinným spôsobom namietať porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou, resp. práv garantovaných dohovorom, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku údajného nezákonného vydania napadnutého príkazu v predmetnej trestnej veci. Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľa po skončení prípravného konania, aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorých je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti dôkazov získaných na základe vydaného príkazu. Za uvedených okolností majú právomoc poskytnúť ochranu právam sťažovateľa primárne príslušné všeobecné súdy, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v časti týkajúcej sa sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov uplatnených v sťažnosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k časti týkajúcej sa sťažovateľa poznamenáva, že vo vzťahu k jeho osobe existujú aj skutočnosti, ktoré by mohli viesť k záveru o odmietnutí sťažnosti aj z dôvodu, že bola podaná oneskorene. Z prípisu vyšetrovateľa NAKA totiž vyplýva, že sťažovateľ sa v predmetnej trestnej veci, ktorá bola v relevantnom čase vedená pod ČVS: PPZ-21/BOK-V-I-2006 v dňoch 7. až 11. a 14. januára 2008, oboznámil s celým vyšetrovacím spisom po skončení vyšetrovania v zmysle § 208 Trestného poriadku vrátane jeho príloh, pričom súčasťou tohto spisu mala byť aj príloha č. 1, ktorej obsah tvorili písomnosti obsahujúce utajované skutočnosti. Súčasťou tejto utajovanej prílohy spisu mal byť aj napadnutý príkaz krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2015